

ZMIENNY I NIEZMIENNY JĘZYK PRAWNY

DR HAB. PROF. US AGNIESZKA CHODUŃ
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI

JĘZYK PRAWNY JAKO JĘZYK TEKSTÓW AKTÓW PRAWNYCH

Dziennik Ustaw

– 2 –

Poz. 672

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 19 marca 2021 r. (poz. 672)

USTAWA z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim

Parlament Rzeczypospolitej Polskiej:

- zważywszy, że język polski stanowi podstawowy element narodowej tożsamości i jest dobrem narodowej kultury,
 - zważywszy na doświadczenie historii, kiedy walka zaborców i okupantów z językiem polskim była narzędziem wynaradawiania,
 - uznając konieczność ochrony tożsamości narodowej w procesie globalizacji,
 - uznając, że polska kultura stanowi wkład w budowę wspólnej, różnorodnej kulturowo Europy, a zachowanie tej kultury i jej rozwój jest możliwy tylko poprzez ochronę języka polskiego,
 - uznając tę ochronę za obowiązek wszystkich organów i instytucji publicznych Rzeczypospolitej Polskiej i powinnośc jej obywateli
- uchwała niniejszą ustawę.

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1. Przepisy ustawy dotyczą:

- 1) ochrony języka polskiego;
- 2) używania języka polskiego w realizacji zadań publicznych;
- 3) używania języka polskiego w obrocie oraz przy wykonywaniu przepisów z zakresu prawa pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. Ustawa nie narusza:

- 1) przepisów ustaw o stosunku państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych, w szczególności dotyczących uprawiania kultu i praktyk religijnych;
- 2) praw mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

Art. 3. 1. Ochrona języka polskiego polega w szczególności na:

- 1) dbaniu o poprawne używanie języka i doskonaleniu sprawności językowej jego użytkowników oraz na stwarzaniu warunków do właściwego rozwoju języka jako narzędzia międzyludzkiej komunikacji;
- 2) przeciwdziałaniu jego wulgaryzacji;
- 3) szerzeniu wiedzy o nim i jego roli w kulturze;
- 4) upowszechnianiu szacunku dla regionalizmów i gwar, a także przeciwdziałaniu ich zanikowi;
- 5) promocji języka polskiego w świecie;
- 6) wspieraniu nauczania języka polskiego w kraju i za granicą.

2. Do ochrony języka polskiego są obowiązane wszystkie organy władzy publicznej oraz instytucje i organizacje uczestniczące w życiu publicznym.

3. (uchylony)

Art. 4. Język polski jest językiem urzędowym:

- 1) konstytucyjnych organów państwa;
- 2) organów jednostek samorządu terytorialnego i podległych im instytucji w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne;
- 3) terenowych organów administracji publicznej;

LEXLEGE

Wszystko

Ustawa o języku polskim

Art. 1

Wyłącz reklamy, przeglądaj orzecznictwo - SPRAWDŹ LEXLEGE PRO

Ustawa o języku polskim

Stan prawny aktualny na dzień: **21.10.2022**

Dz.U.2021.0.672 t.j. - Ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim

Ustawa o języku polskim Rozdział 1. Przepisy ogólne

Rozdział 1. Przepisy ogólne +

Art. 1. Zakres regulacji ustawy +

Przepisy ustawy dotyczą:

- 1) ochrony języka polskiego;
- 2) używania języka polskiego w realizacji zadań publicznych;
- 3) używania języka polskiego w obrocie oraz przy wykonywaniu przepisów z zakresu prawa pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Porównania: 1

Art. 2. Ustawa a przepisy innych ustaw +

Ustawa nie narusza:

- 1) przepisów ustaw o stosunku państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych, w szczególności dotyczących uprawiania kultu i praktyk religijnych;
- 2) praw mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

Porównania: 1

Art. 3. Ochrona języka polskiego +

1. Ochrona języka polskiego polega w szczególności na:
 - 1) dbaniu o poprawne używanie języka i doskonaleniu sprawności językowej jego użytkowników oraz na stwarzaniu warunków do właściwego rozwoju języka jako narzędzia międzyludzkiej komunikacji;
 - 2) przeciwdziałaniu jego wulgaryzacji;
 - 3) szerzeniu wiedzy o nim i jego roli w kulturze;
 - 4) upowszechnianiu szacunku dla regionalizmów i gwar, a także przeciwdziałaniu ich zanikowi;
 - 5) promocji języka polskiego w świecie;
 - 6) wspieraniu nauczania języka polskiego w kraju i za granicą.
2. Do ochrony języka polskiego są obowiązane wszystkie organy władzy publicznej oraz instytucje i organizacje uczestniczące w życiu publicznym.
3. (uchylony)

Porównania: 1

Art. 4. Język polski jako język urzędowy +

Język polski jest językiem urzędowym:

- 1) konstytucyjnych organów państwa;
- 2) organów jednostek samorządu terytorialnego i podległych im instytucji w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne;
- 3) terenowych organów administracji publicznej;
- 4) instytucji powołanych do realizacji określonych zadań publicznych;
- 5) organów, instytucji i urzędów podległych organom upoważnionym do nadawania imienia państwa.

JĘZYK PRAWNY JAKO JĘZYK TEKSTÓW AKTÓW PRAWNYCH

Dziennik Ustaw

– 2 –

Poz. 672

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 19 marca 2021 r. (poz. 672)

USTAWA z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim

Parlament Rzeczypospolitej Polskiej:

- zważywszy, że język polski stanowi podstawowy element narodowej tożsamości i jest dobrem narodowej kultury,
- zważywszy na doświadczenie historii, kiedy walka zaborców i okupantów z językiem polskim była narzędziem wynaradawiania,
- uznając konieczność ochrony tożsamości narodowej w procesie globalizacji,
- uznając, że polska kultura stanowi wkład w budowę wspólnej, różnorodnej kulturowo Europy, a zachowanie tej kultury i jej rozwój jest możliwy tylko poprzez ochronę języka polskiego,
- uznając tę ochronę za obowiązek wszystkich organów i instytucji publicznych Rzeczypospolitej Polskiej i powinność jej obywateli

uchwała niniejszą ustawę.

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1. Przepisy ustawy dotyczą:

- 1) ochrony języka polskiego;
- 2) używania języka polskiego w realizacji zadań publicznych;
- 3) używania języka polskiego w obrocie oraz przy wykonywaniu przepisów z zakresu prawa pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. Ustawa nie narusza:

- 1) przepisów ustaw o stosunku państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych, w szczególności dotyczących uprawiania kultu i praktyk religijnych;
- 2) praw mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

Art. 3. 1. Ochrona języka polskiego polega w szczególności na:

- 1) dbaniu o poprawne używanie języka i doskonaleniu sprawności językowej jego użytkowników oraz na stwarzaniu warunków do właściwego rozwoju języka jako narzędzia międzyludzkiej komunikacji;
- 2) przeciwdziałaniu jego wulgaryzacji;
- 3) szerzeniu wiedzy o nim i jego roli w kulturze;
- 4) upowszechnianiu szacunku dla regionalizmów i gwar, a także przeciwdziałaniu ich zanikowi;
- 5) promocji języka polskiego w świecie;
- 6) wspieraniu nauczania języka polskiego w kraju i za granicą.

2. Do ochrony języka polskiego są obowiązane wszystkie organy władzy publicznej oraz instytucje i organizacje uczestniczące w życiu publicznym.

3. (uchylony)

Art. 4. Język polski jest językiem urzędowym:

- 1) konstytucyjnych organów państwa;
- 2) organów jednostek samorządu terytorialnego i podległych im instytucji w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne;
- 3) terenowych organów administracji publicznej;

LexLeg

Wszystko

Ustawa o języku polskim

Stron 1/5

Ustawa o języku polskim

Stan prawny aktualny na dzień: 21.10.2022

Dz.U.2021.0.672 t.j. - Ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim

Ustawa o języku polskim

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 1. Zakres regulacji ustawy

Przepisy ustawy dotyczą:

- 1) ochrony języka polskiego;
- 2) używania języka polskiego w realizacji zadań publicznych;
- 3) używania języka polskiego w obrocie oraz przy wykonywaniu przepisów z zakresu prawa pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Porównania

Art. 2. Ustawa a przepisy innych ustaw

Ustawa nie narusza:

- 1) przepisów ustaw o stosunku państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych, w szczególności dotyczących uprawiania kultu i praktyk religijnych;
- 2) praw mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

Porównania

Art. 3. Ochrona języka polskiego

1. Ochrona języka polskiego polega w szczególności na:

- 1) dbaniu o poprawne używanie języka i doskonaleniu sprawności językowej jego użytkowników oraz na stwarzaniu warunków do właściwego rozwoju języka jako narzędzia międzyludzkiej komunikacji;
 - 2) przeciwdziałaniu jego wulgaryzacji;
 - 3) szerzeniu wiedzy o nim i jego roli w kulturze;
 - 4) upowszechnianiu szacunku dla regionalizmów i gwar, a także przeciwdziałaniu ich zanikowi;
 - 5) promocji języka polskiego w świecie;
 - 6) wspieraniu nauczania języka polskiego w kraju i za granicą.
2. Do ochrony języka polskiego są obowiązane wszystkie organy władzy publicznej oraz instytucje i organizacje uczestniczące w życiu publicznym.
3. (uchylony)

Porównania

Art. 4. Język polski jako język urzędowy

Język polski jest językiem urzędowym:

- 1) konstytucyjnych organów państwa;
- 2) organów jednostek samorządu terytorialnego i podległych im instytucji w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne;
- 3) terenowych organów administracji publicznej;
- 4) instytucji powołanych do realizacji określonych zadań publicznych;
- 5) ...

Tekst aktu prawnego

wzorzec tekstowy

realizacja wzorca

[A. Choduń, *Aspekty językowe derywacyjnej koncepcji wykładni prawa*, Szczecin 2018], s. 143–178]

RZECZYWISTE CECHY (JĘZYKA) TEKSTÓW AKTÓW PRAWNYCH

Niezmiennie cechy języka prawnego:

- quasi-idiomatyczność (dwupoziomowość) tekstów aktów prawnych;
- rozczłonkowanie syntaktyczne norm w przepisach prawnych;
- rozczłonkowanie treściowe norm w przepisach prawnych;
- kondensacja norm w przepisach prawnych;
- spójność terminologiczna i pojęciowa w obrębie aktu prawnego i w relacji do ustawy podstawowej;
- Precyzja, komunikatywność, adekwatność tekstu aktu prawnego

[M. Zieliński, *Wykładnia prawa. Zasady, reguły wskazówki*, Wyd. 1–7, Wyd. WoltersKluwer]

QUASI-IDIOMATYCZNOŚĆ (DWUPOZIOMOWOŚĆ) TEKSTÓW AKTÓW PRAWNYCH

§ 11. W ustawie nie zamieszcza się wypowiedzi, które nie służą wyrażaniu **norm prawnych**, a w szczególności apeli, postulatów, zaleceń, upomnień oraz uzasadnień formułowanych norm.

[rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

QUASI-IDIOMATYCZNOŚĆ (DWUPOZIOMOWOŚĆ) TEKSTÓW AKTÓW PRAWNYCH

- **Przepis prawny** jest to zdanie w sensie gramatycznym, będące częścią aktu prawnego, wyróżnione graficznie i opatrzone nazwą indywidualizującą, taką jak art. (artykuł), § (paragraf), ust. (ustęp).

(poziom deskryptywny)

- **Norma prawna** jest to wyrażenie, które w sposób dostatecznie jednoznaczny określone podmiotowi (**A**), w określonych okolicznościach (**O**), nakazuje albo zakazuje określone zachowanie się (**nZ, zZ**).

(poziom dyrektywny)

QUASI-IDIOMATYCZNOŚĆ (DWUPOZIOMOWOŚĆ) TEKSTÓW AKTÓW PRAWNYCH

- **Art. 74. § 10.** Obsługę administracyjno-biurową zespołu zapewnia Minister Sprawiedliwości. W ramach obsługi administracyjno-biurowej zespołu Minister Sprawiedliwości uzgadnia z przewodniczącym zespołu lub jego zastępcą terminarz pracy zespołu oraz zapewnia zespołowi miejsce i odpowiednie warunki pracy.

N₁ A _ n Z

QUASI-IDIOMATYCZNOŚĆ (DWUPOZIOMOWOŚĆ) TEKSTÓW AKTÓW PRAWNYCH

- X **jest obowiązany** do złożenia zeznania podatkowego
- X **powinien** złożyć zeznanie podatkowe
- X **musi** złożyć zeznanie podatkowe
- X **składa** zeznanie podatkowe

ROZCZŁONKOWANIE SYNTAKTYCZNE NORM W PRZEPISACH PRAWNYCH

§ 25. 1. Przepis prawa materialnego powinien możliwie bezpośrednio i wyraźnie wskazywać **kto**, w jakich **okolicznościach** i jak **powinien się zachować** (przepis podstawowy).

2. Przepis podstawowy może wyjątkowo wskazywać tylko **zachowanie nakazywane albo zakazywane** jego adresatowi, jeżeli:

- 1) adresat lub okoliczności tego nakazu albo zakazu są wskazane w sposób niewątpliwy w innej ustawie;
- 2) celowe jest, aby określenie adresata lub okoliczności zamieścić w przepisach ogólnych tej samej ustawy;
- 3) powszechność zakresu adresatów lub okoliczności jest oczywista.

[rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

ROZCZŁONKOWANIE SYNTAKTYCZNE NORM W PRZEPISACH PRAWNYCH

- **Art. 14. Zakazuje się** produkcji wyrobów zawierających azbest.

— — z Z

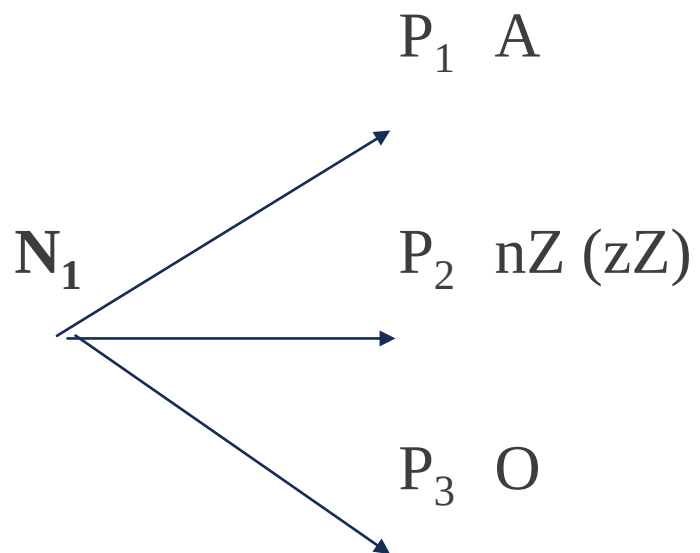
ROZCZŁONKOWANIE SYNTAKTYCZNE NORM W PRZEPISACH PRAWNYCH

§ 145. 1. Jeżeli norma ma znajdować zastosowanie we wszystkich okolicznościach, w przepisie prawnym nie określa się okoliczności jej zastosowania.

2. Jeżeli norma ma znajdować zastosowanie tylko w określonych okolicznościach, okoliczności te jednoznacznie i wyczerpująco wskazuje się w przepisie prawnym przez rodzajowe ich określenie.

[rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

ROZCZŁONKOWANIE SYNTAKTYCZNE NORM W PRZEPISACH PRAWNYCH

[M. Zieliński, *Wykładnia prawa. Zasady, reguły wskazówki*, Wyd. 1–7, Wyd. WoltersKluwer]

KONDENSACJA NORM W PRZEPISACH PRAWNYCH

- **Art. 50.** Kto nie opuszcza zbiegowiska publicznego pomimo wezwania właściwego organu, podlega karze aresztu albo grzywny.

N_1 – A O n Z norma sankcjonowana

N_2 – _ _ n Z norma sankcjonująca

KONDENSACJA NORM W PRZEPISACH PRAWNYCH

■ **Art. 4. Zabrania się** na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem art. 5:

- 1) prowadzenia badań, produkcji, wytwarzania, przetwarzania, zużycia lub nabywania w jakikolwiek inny sposób, gromadzenia, przechowywania, zbywania lub przekazywania komukolwiek broni chemicznej;
- 2) używania broni chemicznej;
- 3) podejmowania jakichkolwiek przygotowań wojskowych do użycia broni chemicznej;
- 4) używania chemicznych środków policyjnych jako środka prowadzenia działań wojennych;

$N_1 \quad - \quad O \quad z \quad Z_1$

$N_2 \quad - \quad O \quad z \quad Z_2$

$N_3 \quad - \quad O \quad z \quad Z_3$

$N_4 \quad - \quad O \quad z \quad Z_4$

ROZCZŁONKOWANIE TREŚCIOWE NORM W PRZEPISACH PRAWNYCH

- § 3. 1. Opakowania produktu leczniczego muszą być oznakowane w języku angielskim, niemieckim, francuskim lub innym języku łatwo zrozumiałym w kraju odbiorcy przesyłki.
 2. Opakowania jednostkowe produktu leczniczego muszą być nienaruszone i pełne, z zastrzeżeniem ust. 4.
 3. Oznakowanie opakowania jednostkowego zawiera co najmniej:
 4. Opakowania jednostkowe produktów leczniczych pakowanych w blistry mogą być niepełne, jeżeli opakowania bezpośrednie są pełne, nienaruszone i oznakowane zgodnie z ust. 3 pkt 1, 4-6.

ROZCZŁONKOWANIE TREŚCIOWE NORM W PRZEPISACH PRAWNYCH

- **Art. 40.** § 1. Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania Skarbu Państwa.
- **Art. 5.** Budynki oraz inne przedmioty, znajdujące się na gruntach, przechodzących na własność gminy m. st. Warszawy, pozostają własnością dotychczasowych właścicieli, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

ROZCZŁONKOWANIE TREŚCIOWE NORM W PRZEPISACH PRAWNYCH

■ § 17. [...]

6. Jezdnia jednokierunkowa drogi powinna mieć jednostronne pochylenie poprzeczne, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. W wypadku etapowania przebudowy albo remontu dróg klasy GP i dróg niższych klas dopuszcza się na jezdni jednokierunkowej dwustronne pochylenie poprzeczne.

— — n Z

SPÓJNOŚĆ TERMINOLOGICZNA I POJĘCIOWA

§ 9. W ustawie należy posługiwać się określeniami, które zostały użyte w ustawie podstawowej dla danej dziedziny spraw, w szczególności w ustawie określonej jako „kodeks” lub „prawo”.

§ 10. Do oznaczenia jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń, a różnych pojęć nie oznacza się tymi samymi określeniami.

[rozporządzenie Prezesa rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

6. Terminologia zastosowana w danym akcie jest spójna zarówno wewnątrz, jak i z aktami już obowiązującymi, w szczególności w tej samej dziedzinie.

[porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie wspólnych wytycznych dotyczących jakości prawodawstwa wspólnotowego (Dz. Urz. WE C 73 z 17.03.1999 str. 1–4)]

SPÓJNOŚĆ TERMINOLOGICZNA I POJĘCIOWA

§ 147. 1. Jeżeli w ustawie lub innym akcie normatywnym ustalono znaczenie danego określenia w drodze definicji, w obrębie tego aktu nie wolno posługiwać się tym określeniem w innym znaczeniu.

2. Jeżeli zachodzi konieczność odstąpienia od zasady wyrażonej w ust. 1, wyraźnie podaje się inne znaczenie danego określenia i ustala się jego zakres odniesienia.

§ 149. W akcie normatywnym niższym rangą niż ustawa bez upoważnienia ustawowego nie formułuje się definicji ustalających znaczenia określeń ustawowych; w szczególności w akcie wykonawczym nie formułuje się definicji, które ustalałyby znaczenia określeń zawartych w ustawie upoważniającej.

[rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

ZMIENNY I NIEZMIENNY JĘZYK PRAWNY

Zmiana:

- cecha tekstów aktów prawnych – zmiana (nowelizacja)
- zmiana języka tekstów aktów prawnych:
 - a) ogólne zmiany w języku
 - b) język prawniczy (nauki i orzecznictwa)
 - c) zmiany dyrektyw redagowania tekstów aktów prawnych,
 - d) przekład prawodawstwa unijnego

ZMIENNY I NIEZMIENNY JĘZYK PRAWNY

- **Art. 2.** Wykonanie ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom.
- **Art. 10b.** Zamawiający zapewnia, aby narzędzia i urządzenia wykorzystywane do komunikacji z wykonawcami przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, oraz ich właściwości techniczne były niedyskryminujące, ogólnie dostępne oraz interoperacyjne z produktami służącymi elektronicznemu przechowywaniu, przetwarzaniu i przesyłaniu danych będącymi w powszechnym użyciu oraz nie mogły ograniczać wykonawcom dostępu do postępowania o udzielenie zamówienia.

ZMIENNY I NIEZMIENNY JĘZYK PRAWNY

- 3. Jeżeli nie jest możliwe sformułowanie definicji, o której mowa w ust. 1 lub 2, można wyjaśnić znaczenie danego określenia przez [...] wyliczenie jego zakresu [...] przez posłużenie się zwrotami: „w szczególności” albo „zwłaszcza”.

[rozporządzenie Prezesa rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U nr 100, poz. 908)]

- 3. Jeżeli nie jest możliwe sformułowanie definicji, o której mowa w ust. 1 lub 2, można wyjaśnić znaczenie danego określenia przez [...] wyliczenie jego zakresu [...] przez posłużenie się zwrotem: „w szczególności”.

[rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

PRECYZJA, KOMUNIKATYWNOŚĆ, ADEKWATNOŚĆ

§ 6. Przepisy ustawy redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy.

[rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

PRECYZJA, KOMUNIKATYWNOŚĆ, ADEKWATNOŚĆ

§ 45. 1. Przepisowi o wejściu w życie ustawy można nadać brzmienie:

- 1) „Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia”;
- 2) „Ustawa wchodzi w życie po upływie (dni, tygodni, miesięcy, lat) od dnia ogłoszenia”;
- 3) „ Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia” albo „Ustawa wchodzi w życie..... dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia”;
- 4) „ Ustawa wchodzi w życie z dniem ... (dzień oznaczony kalendarzowo)”;
- 5) „ Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia”.

[rozporządzenie Prezesa rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

PRECYZJA, KOMUNIKATYWNOŚĆ, ADEKWATNOŚĆ

§ 79. 1. Przepisowi wyznaczającemu sankcję karna, dopuszczającemu alternatywnie kilka rodzajów kar, nadaje się brzmienie:

- 1) „..... podlega karze **albo** karze” (jeśli dopuszcza się tylko jedną z wymienionych kar);
- 2) „..... podlega karze **albo** karze **albo obu tym karom łącznie**” (jeśli dopuszcza się nawet obie z wymienionych kar).

[rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

PRECYZJA, KOMUNIKATYWNOŚĆ, ADEKWATNOŚĆ

§ 144. 1. Jeżeli norma ma być adresowana do każdej osoby fizycznej, adresata tej normy wskazuje się wyrazem „kto”.

2. Jeżeli zakres adresatów normy ma być węższy niż wskazany w ust. 1, wyznacza się go przez użycie odpowiedniego określenia rodzajowego.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, określenia adresata normy nie poprzedza się wyrazem „każdy”.

4. Jeżeli norma ma być adresowana do podmiotów innych niż osoby fizyczne, adresata tej normy można wskazać nazwą rodzajową albo własną.

[rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

§ 151. 1. Definicję formułuje się tak, aby wskazywała w sposób niebudzący wątpliwości, że odnosi się do znaczenia określeń, w szczególności nadaje się jej postać: „Określenie „a” oznacza przedmioty b.” albo „Określenie „a” znaczy tyle co wyrażenie „b”.”.

2. Jeżeli względy stylistyczne przemawiają za inną formą definicji, używa się zwrotu łączącego „jest to”.

[rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

PRECYZJA, KOMUNIKATYWNOŚĆ, ADEKWATNOŚĆ

§ 155. 1. Jeżeli zachodzi potrzeba zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego, można posłużyć się określeniami nieostrymi, klauzulami generalnymi albo wyznaczyć nieprzekraczalne dolne lub górne granice swobody rozstrzygnięcia.

[rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U z 2016 poz. 283)]

LITERATURA

- A. Choduń, *Leksyka tekstów aktów prawnych*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2006/4
http://repozytorium.amu.edu.pl:8080/bitstream/10593/6843/1/02_Agnieszka_Chodon_Leksyka%20tekst%C3%B3w%20akt%C3%B3w%20prawnych_19-30.pdf
- A. Choduń, *Słownictwo tekstów aktów prawnych w zasobie leksykalnym współczesnej polszczyzny*, Warszawa 2007 [pdf na Academia.edu]
- A. Choduń, *Postulat jasności prawa. Plain language czy praca edukacyjna*, „Krytyka Prawa” 2018/3
https://journals.kozminski.edu.pl/system/files/Chodun_3_2018.pdf
- A. Choduń, *Aspekty językowe derywacyjnej koncepcji wykładni prawa*, Szczecin 2018 [pdf na Academia.edu]
- A. Doczekalska, *Język prawny w tworzeniu i transpozycji prawa Unii Europejskiej*, Warszawa 2021
- A. Jopek-Bosiacka, *Teoretycznoprawne i logiczne uwarunkowania przekładu prawnego*, Warszawa 2019
- S. Wronkowska, M. Zieliński, *O korespondencji dyrektyw redagowania i interpretowania tekstów aktów prawnych*, „Studia Prawnicze” 1985
- S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej*, Wyd. Sejmowe, Warszawa 2002
- M. Zieliński, *Języki prawne i prawnicze*, w: *Polszczyzna 2000*, red. W. Pisarek, Kraków 1999
- M. Zieliński, *Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki*, Wyd. 1–7, Wolters Kluwer